

KIZILDAĞ MİLLİ PARKININ SAĞLIK TURİZMİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

YASİN AKŞAP¹

ÖZET

Son yıllarda dünyada klasik tıbbın çare olarak yeterli görülmemesi üzerine insanlar yeni arayışlar içine girmişlerdir. Bu arayışlar onları alternatif tıba yöneltmektedir. Astım ve Koah gibi solunum yolu tedavilerinde oksijen seviyesinin yüksek bulunduğu yerler seçilmektedir. Bu bağlamda, Isparta ili sınırları içerisinde yer alan Kızıldağ Milli Parkı, oksijen seviyesinin yüksek olması ve içerisinde yer alan mavi sedir ormanlarının hastaları rahatlatma özelliğiyle dikkat çekmektedir. Kızıldağ Milli Parkı bu faaliyetleriyle ülkemizde yegâne önemli yerlerden olup sağlık turizmi kapsamında gelecek olan ziyaretçileri beklemektedir. Araştırmanın amacı, Isparta ilinde yer alan Kızıldağ Milli Parkının sağlık turizmi potansiyelini ortaya koymaktır. Araştırmada ikincil verilerden yararlanılmaktadır. Yazın taraması yapılan çalışmada, alternatif tıp, Kızıldağ Milli Parkı ve sağlık turizmi kavramları irdelenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonunda, Kızıldağ Milli Parkının sağlık turizmi açısından önemli bir potansiyeli olduğu, BAKA ve yerel yönetimlerin yeni yeni ortak projelerle destek verdiği fakat tanıtım ve pazarlama, konaklama arzı gibi konularda yetersiz kaldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alternatif tıp, Kızıldağ Milli Parkı, Sağlık Turizmi.

EVALUATION WITHIN THE SCOPE OF THE HEALTH TOURISM OF KIZILDAĞ NATIONAL PARK'S

ABSTRACT

In recent years, the world's classic medicine as a remedy is not seen enough people have entered into new searches. These searches lead them to alternative medicine. In the treatment of respiratory diseases such as asthma and koah, places with high oxygen levels are selected. In this context, Kızıldağ National Park, which is located within the borders of Isparta province, attracts attention with its high oxygen level and the relieving patients of the blue cedar forests. With these activities, Kızıldağ National Park is one of the most important places in our country and awaits visitors who are in the scope of health tourism. The aim of this study is to reveal the health tourism potential of Kızıldağ National Park in Isparta. Secondary data are used in the research. In the literature survey, the concepts of alternative medicine, Kızıldağ National Park and health tourism were investigated. At the end of the research, it is determined that Kızıldağ National Park has an important potential in terms of health tourism, and that BAKA and local administrations support new joint projects but they are insufficient in subjects such as promotion and marketing and accommodation.

KeyWords: Altenatice Medicine, Kızıldağ National Park, Health Tourism.

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, e-posta: yasinaksap42@gmail.com, Tel. No: 05538813642

Giriş

Dünyada ve Türkiye’de klasik ve modern tıp uygulamalarının çözemediği durumlarda ortaya çıkan alternatif tıp, hasta olan kişiye tedavi amaçlı uygulanan geleneksel yöntemler olarak tanımlanmaktadır. Alternatif tıp tüm tedavi yöntemlerinde kullanılmamaktadır. Kullanıldığı alanlardan biri olan oksijen ve solunum yolları tedavilerinde oksijeni bol yerler tercih edilmektedir. Bu alanlardan biri olan Türkiye’nin eşsiz güzellikteki Kızıldağ Milli Parkı, Isparta’nın Şarkikaraağaç ilçesinde 59.600 ha’lık bir alanda bulunmaktadır. Bu alan, 20.02.1993 tarihinde milli park olarak kabul edilmiştir. Kızıldağ Milli Parkı, Konya iline 150 km ve Şarkikaraağaç ilçesine 5 km mesafede bulunmaktadır. Parkın güney tarafında Beyşehir Gölü olup, gölden esen güney rüzgârları Beşik Vadisi ile Yertutan Mevkii’nden geçerek milli parka ulaşmaktadır. Bu sebeple bol oksijenli temiz havası parkın cazibesini artırmaktadır (Isparta İl Kültür Turizm Müdürlüğü). Park alanında, dağ evleri ve kamp sahaları yer almaktadır. Park alanında 1840 m yükseklikteki Büyüksivri Tepesi’ne tırmanılarak doğa yürüyüşü yapılabilmektedir. Mavi sedir ormanlarının ürettiği bol oksijen sebebiyle milli parkın temiz havası, solunum yolları rahatsızlığı olanlar için uygun bir ortam meydana getirmektedir. Milli parkın ormanlık ağaçlarını başta sedir, ardıç, karaçam, köknar, meşe olmak üzere kavak, söğüt ve az miktarda ıhlamur oluşturmaktadır (Kültür Portalı). Kızıldağ Milli Parkı’nın bulunduğu alanda keşfedilebilecek birçok nokta vardır. Bu noktalardan biri; ülkenin en uzun mağarası olarak kabul edilen Pınargözü Mağarası’dır. Kızıldağ Milli Parkı, florası bakımından da oldukça zengindir. Tıbbi ve aromatik bitkilerin de burada yetiştiği gözlenmektedir (wiki). Kızıldağ Milli Parkı sadece eko ve doğa turizmi için değil ayrıca sağlık turizmi için de önemli bir destinasyondur.

Son 10 yılda dünyada sağlık turizmi hızlı bir gelişim göstermiştir. Sadece tıp turizmi için seyahat edenlerin sayısı 10 milyonu geçmiş ve yıllık 100 milyar USD kadar büyük bir ciroya ulaşmıştır. Termal turizm, medikal, SPA, yaşlı ve engelli turizmde seyahat eden turistlerin sayısı ve bu alanda dönen ciro tam olarak bilinmemektedir. Fakat medikal turizmde dönen ciro çok daha üst sıralarda olduğu tahmin edilebilmektedir (Sağlık Turizmi). Sağlık turizmi; kısaca tanımlanacak olur ise bireylerin koruyucu, tedavi edici, rehabilite edici ve sağlığı geliştirici hizmetleri almak maksadı ile ikamet ettikleri ülke dışında bir ülkeyi ziyaret etmeleridir. Sağlık turizmi, insanların sağlık amaçlı uluslararası hareketlilik potansiyelini kullanarak sağlık kuruluşlarının kalkınmasına imkân sağlayan bir turizm türüdür (Tontuş,2018:2).

Bu çalışmanın amacı, Kızıldağ Milli Parkı’nın sağlık turizmi potansiyelini ve literatürde bulunmayan bu çalışmayı geleceğe ışık tutmak adına ortaya çıkarmaktır.

Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp

Yirminci yüzyılın ikinci yarısından başlayarak, hastalıkların tanı ve tedavi aşamalarında gözlemlenen hızlı gelişmeler tamamlayıcı ve alternatif tedavi yöntemlerinin kullanımında artışı da sağlamıştır. Alternatif tıp tıbbi tedavilerinin yerini alan, modern biyotıp ya da tedavilerin kabul etmediği her çeşit sağlık hizmeti olarak tanımlanmaktadır. Tamamlayıcı tıp ise tıbbi tedavilerle beraber, tıbbi tedaviye ek olarak uygulanan tedavi ve bakım hizmetleri sistemidir. Tamamlayıcı ve alternatif tıp kavramları çoğu zaman tek bir başlık olarak değerlendirilmektedir. Tamamlayıcı ve alternatif tıp, tanım olarak, tıbbin kavramsal çerçevesini genişleterek veya ananevi olarak karşılanamayan istekleri karşılayarak, temel tıba bir tamamlayıcı katarak oluşan tanı, tedavi ve koruma sistemidir. Birleşmiş Milletler Ulusal Sağlık Enstitüsü’nün yapmış olduğu tanım en fazla geçerliliği olan tanım olarak kabul edilmiştir. Bu tanıma göre “tamamlayıcı ve alternatif tıp; belirli bir zaman diliminde belli bir toplum veya kültürdeki politik olarak baskın olan sağlık sisteminin dışında kalan bütün sağlık hizmetlerini,

yöntemlerini, uygulamalarını ve bunlara eşlik eden teori ve inançları kapsayan geniş bir sağlık alanı”dır (Muslu ve Öztürk, 2008:62).

Giderek artan sayıda hasta, tamamlayıcı ve alternatif tıp (CAM) yöntemleri ile tedavi edilmektedir. Giderek artan sağlık hizmetleri maliyetlerine ve çoğu CAM terapisinin etkinliğine ilişkin çok sınırlı kanıtlara rağmen, kullanımı son 10 yılda Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri ve Avustralya'da önemli ölçüde artmıştır. Geçtiğimiz yıllardan itibaren İsviçre'de sağlık sigortaları tarafından beş alternatif yöntem ele alınmış ve sağlık sistemi için tahmini ek maliyetler yaklaşık 350 milyon CHF'dir. Hastaların neden CAM'i aradıklarına dair kesin bir cevap yoktur, ancak süreçten daha fazla güçlendiklerini, karar verme sürecine daha aktif biçimde dahil olduklarını ve hastalıklarını daha fazla kontrol altında tuttuklarını düşünmektedirler. Özellikle kronik hastalıkları olan hastalar genellikle CAM'ı geleneksel ilaçtan daha başarılı olarak algırlar (Steurer-Stey vd., 2002:338). Astım rahatsızlığı, insanların yaşam kalitesini azaltan, işgücü kaybına neden olan ve sağlık harcamalarının artmasına sebebiyet veren hava yolu ile bulaşan kronik bir hastalıktır. Dünyanın üzerinde hem fikir olduğu tedavi kılavuzlarına göre astım tedavisinde ilk olarak oluşan irin toplanmasını ve şişkinliği azaltıcı ilaçların kullanılması tavsiye edilmektedir. Bu ilaçlardan bilhassa da solunum yolu ile alınan kortizon tedavisi öncelikli olarak denenmesi gereken tedavi seçeneğidir. Kullandıkları tedavilere rağmen çoğu astım hastaları, astım rahatsızlıklarını iyileştirme amacıyla, tamamlayıcı ve alternatif tedavi yöntemlerine yönelmektedir. Anlaşmalı tıbbin genel olarak bir parçası haline gelmemiş, türlü tıbbi ve sağlık bakım hizmeti sistemleri, sağlık uygulamaları ve ürünleri tamamlayıcı veya alternatif tıp olarak tanımlanabilmektedir. Astım hastaları iyileşme sürecini hızlandırmak için nefes teknikleri, homeopati ve bitkisel ilaçlar gibi yöntemler kullanmaktadır (Akyüz ve Dinç). Astım hastalığı sıklığı %5 ile %15 arasında değişen, sık görülen bir hastalıktır. Astım hastalarında CAM'ın kullanımı, kanıtlanmış tedavilerin yerine geçebilen yardımcı bir tedavi olarak artmaktadır. Bu nedenle, sağlık hizmeti sağlayıcıları astım için alternatif tedavilerin yararları hakkında daha sık sorulara muhatap olmaktadır. Bu tedavilerin etkinliği ve potansiyel yan etkileri hakkında bilgilendirilmeleri de ayrıca önemlidir (Ernst, 1998).

Astım, solunum yetersizliği, koah hastalıklarının alternatif tedavisi için, Türkiye’de bol oksijenli hava sahası alanlarından biri de Kızıldağ Milli Parkıdır.

KIZILDAĞ MİLLİ PARKI

Kızıldağ Milli Parkı, 09.05.1969 tarihinde, 2316 ha’lık alanı ile Milli Park olarak kabul edilmiştir. 11.01.1993 tarihinde sahası genişletilerek 59600 ha’lık bir alana sahip olmuştur. 20.02.1993 tarihinde Resmî Gazete’de yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Kızıldağ Milli Parkı, coğrafi olarak, Beyşehir Gölü’nün kuzey ve batı tarafını çevreleyen; Şarkikaraağaç ilçesinin belli bir kısmını, Yenişarbademli ilçesi’nin hemen hemen tamamını, Beyşehir ilçesi Kurucuova Beldesinin bir bölümünü ve Beyşehir Gölü’nün Isparta il sınırları içinde kalan kısmını kapsayan alanda bulunmaktadır. Kızıldağ Milli Parkı alanının milli park statüsü kazanmasının en önemli sebepleri, bu alanda saf sedir ormanlarının bulunuyor olması, ormanlık alanların bozkıra geçiş bölgesinde bulunuyor olması, Konya-Isparta-Antalya yolunun Milli Parkın yakınından geçiyor olması belirtilmiştir. Bu sebeplerin üzerine, Beyşehir Gölü’nün korunması gerekliliği de eklenmiş ve alan genişletilerek günümüzdeki haline ulaşmıştır (Korkmaz,2001:113-114).

Kaynak:(<http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,103632/kizildag-milli-parki.html>).

Kızıldağ Milli Parkı, mavi sedir ağaçlarının bulunduğu ormanlık alanda oksijenin bol olmasından dolayı özellikle astım hastalığı çeken insanlar tarafından tercih edilmektedir. Bunun dışında milli parka, çevre yerleşim yerlerinden günübirlik ziyaretçilerin de geldiği gözlenmektedir. Günübirlik olarak ziyarete gelinen alanlar; Kızıldağ Milli Parkı kullanım alanı, Arak Mağarası, Pınargözü Mesiresi vb. dir (Kervankıran ve Eryılmaz,2014:98).

Kızıldağ Milli Parkı Kullanım Alanı'nın tesis yapımına turizm etkinlikleri için 1987 yılında 1/1000 ölçekli uygulama planı gereğince başlanmıştır. Takip eden yıllarda park alanı içerisinde 5 adet bungalow, müşterek tesisler, gazino (kantin)-fırın, WC ve diğer alt yapı hizmetleri (yol, su ve elektrik) yapılmıştır. Yapılan bu tesisler, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü, Isparta Milli Parklar Başmühendisliği tarafından 1998 yılına kadar park alanına olan taleplerin karşılanması için kullanılmıştır. 1998 yılından sonra park alanı özel girişimcilere kiralanma yolu ile işletilmeye devam edilmiştir. 1998-2000 yılları arasında park alanının işletilmesi ile alakalı yapılan ihaleleri Şarkikaraağaç Belediyesi kazanmıştır ve halen daha işletmeye devam etmektedir. Milli park alanına ait yeni tesisler 1999 ve 2000 yılında yapılmıştır. Bilhassa bu yıllarda yapılmış olan 20 adet prefabrik konutlar dikkat çekici özelliktedir. Park alanı üzerindeki tüm masraflar Şarkikaraağaç Belediyesi tarafından karşılanmaktadır. Bu sebeple prefabrik konutların yapım maliyetleri de belediyeye aittir (Korkmaz,2001:116-117).

Kızıldağ Milli Parkı toplam 2 ilçe ve 13 köyü sınırları içerisine almaktadır. Bunlar; Şarkikaraağaç ve Yenişarbademli ilçeleri ile Gölkonak, Gedikli, Sarıkabalı, Belceğiz, Armutlu, Karayaka, Kıyakede, Yassibel, Beyköy, Çeltek, Yeniköy, Çaltı ve Fakılar köyleridir. Milli parkın jeolojik yapısını kalkerler ve karstik yer şekilleri oluşturur. Milli parkın sınır komşusu olan Beyşehir Gölü'nün meydana gelmesinde tektonik hareketlerin büyük bir payı bulunmaktadır. Kızıldağ Milli Parkı flora ve fauna bakımından oldukça zengindir. Fanuası incelenecek olursa milli parkta yaşayan çok sayıda memeli türü ile karşılaşmak mümkündür. Milli park ve çevresinde Sığırcık, Ardıç kuşları, Kartal, Şahin, Akbaba, Baykuş ve diğer böcekçil kuşlar gibi kuş türleri sorunsuz bir şekilde yaşamaya devam etmektedir. Aynı zamanda 62 yerli, 43 kış göçmeni, 49 yaz göçmeni, 27 transit göçmen olmak üzere 181 adet su kuş türü de tespit edilen canlı türlerindedir. Milli park içerisinde Kadife, Sudak, Sazan, Tatlı su kefali balığı ve Kerevit de bulunmaktadır. Milli parkın florası incelendiğinde ormanlık alanlarında Karaçam, sedir, toros göknarı, ardıç meşe, titrek kavak, dere boylarında; ıhlamur, çınar, söğüt gibi ağaçlar bulunmaktadır. Ayrıca, Karamuk, laden, yabancı gül, böğürtlen, boyacı sumacı, geven gibi uzun ömürlü bitkiler de dahil olmak üzere ve tam olarak tespiti yapılmamakla beraber 80'den fazla tıbbi ve aromatik otsu bitki türünün mevcut olduğu düşünülmektedir. Süleyman Demirel Üniversitesi'nin yapmış olduğu tespitlere göre tespiti yapılan 1200 taksondan 195'i endemiktir. 80 'den fazla tıbbi ve aromatik bitki ve 35 'e yakın mantar çeşidi milli park sınırları içerisinde bulunmaktadır (Tarım ve Orman Bakanlığı).

Kaynak: (<http://www.kampyerleri.org/kizildag-milli-parki-kamp-gezi-rehberi/>).

Milli park sınırları dahilinde bulunan Pınargözü Mağarası Türkiye'nin en uzun mağarası olarak kabul edilmektedir. Mağaranın özelliklerine değinilecek olur ise uzunluğu 15 km olan mağaranın başlangıç ve bitiş noktaları arasındaki kot farkı 720 metredir. Mağaranın keşfi halen daha tam olarak bitirilememiştir. Mağaranın iç kısımlarına ilerlenildiğinde irili ufaklı birçok göl, şelale, damlataş havuzları ve her çeşit damlataş birikintileriyle karşılaşmak mümkündür. Mağaranın giriş kısmında şiddetli bir rüzgâr esintisi vardır. Bu esintinin saatteki hızı takriben 50 – 150 km arasındadır. Mağaranın giriş kısmında çok uzun süre durulması ciddi sağlık sorunları yaşanmasına neden olabileceği için tavsiye edilmemektedir. Mağaranın bu soğuk tabiatı içerisinden çıkan suyun sıcaklığına da yansımaktadır. Yazın en sıcak ayı olarak kabul edilen ağustos ayında bile suyun sıcaklığının 4 – 5 derece arasında seyrettiği gözlemlenmiştir. Mağara mevki olarak Dedegöl dağı eteklerinde yer almaktadır. Rakımı 1600 metredir. Dedegöl dağı zirvesi ise 2992 metredir. Mağaranın önünde ve dere kenarında günü birlik piknik alanları bulunmaktadır. Bölgede dere ve kara avcılığı kesinlikle yasaktır (gezgin-iz.com). Pınargözü mağarasına ek olarak yine Dedegöl dağında Kuyukuyu mağarası yer almaktadır. 1996 yılında keşfedilen Kuyukuyu mağarası 832 m' lik derinliği ile dünyanın en derin mağaraları içerisinde 125. Türkiye'de ise 3. sırada yer almaktadır (Tarım ve Orman Bakanlığı).

Şarkikaraağaç konaklama bakımından sığ bir yer olmasına rağmen yalnızca belediye belgeli 2 oteli bulunmaktadır. Bunlar; Korkusuz Otel ve Kızıldağ Mavi Sedir Otel'dir. 2 otelin toplam oda sayısı 60 yatak sayısı 122'dir (<http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,71441/konaklama-istatistikleri.html>).

SAĞLIK TURİZMİ

İnsanların seyahat etmek maksadıyla sürekli ikamet ettikleri yerin dışında başka bir yerde konaklayarak tedavi olmayı amaçlamaları özel bir turizm çeşidi olan sağlık turizminin doğuşuna neden olmuştur. Sağlık turizminin potansiyel hedef kitlesi, sağlığı bozulmuş olan insanlar ile sağlığını korumaya duyarlı insanlardan oluşmaktadır. Sağlık Turizmi; "sağlığı korumayı, iyileşme amaçlayan ve belirli bir süre için (genellikle 21 gün) yer değiştiren kişilerin doğal kaynaklara dayalı turistik bir tesise giderek kür uygulaması, konaklama, beslenme ve eğlence ihtiyaçlarını karşılaması sonucu doğan hareketlerdir." şeklinde tanımlanabilir (Boz,2004:132). Kişiler artık sağlık problemlerini çözerken, yalnızca kendi ülkelerindeki doktorlara ya da fiyatları değil; en iyi çözüm ve en iyi fiyat seçeneklerini değerlendirerek hareket etme eğilimindedir. Buradan hareketle; tedavi ve tatil amaçlı, şehirlerarası ya da ülkelerarası yapılan seyahatlerin doğurduğu tüm etkinlikler "Sağlık Turizmi" olarak değerlendirilmektedir. Sağlık Turizmi; kısa bir şekilde, tedavi olma amacıyla yapılan

seyahatlere denmektedir. Bir başka deyişle sağlık turizmi, fizik tedavi ve rehabilitasyon ihtiyaçları olanlarla birlikte uluslararası hasta potansiyelini kullanarak sağlık kuruluşlarının büyümesine olanak sağlayan bir turizm türüdür (Yigim).

Günümüzde turizm etkinliklerinin yalnızca eğlenmek, yeni yerler ve insanlar görmek için değil; aynı zamanda şifalı su kaynaklarından ve iklim tedavisinden de faydalanmak içinde yapıldığı gözlemlenmektedir. Sağlık problemleri nedeni ile turizme katılma şekilleri değişiklik göstermiştir. Bunlar arasında Klimatizm, açık ve temiz havanın şifa verici etkisinden faydalanmak için dağ istasyonlarında ve deniz kenarlarında uygulanan bir tedavi yöntemi türüdür. Buna “temiz hava tedavisi” yöntemi de denilmektedir. Termalizm ise, kaplıca, ılıca, içmeler gibi şifalı doğal su kaynaklarının sağlık kurallarına uygun bir biçimde tedavi aracı olarak kullanılması yöntemidir. Bilinen en eski tedavi ve güzellik yöntemlerinden biridir. Üvalizm ise, bazı yörelerin belli başlı ürünü olan meyve ve sebzelerle yapılan kür (tedavi) yöntemi ya da bu ürünlerin kullanımının bundan hoşlananlara sunulması yoluyla elde edilir. (Hakkında Bilgi). Dünyada sağlık ve termal turizmdeki gelişmelere paralel olarak çok sayıda tesis açıldığı gözlemlenmektedir. Talebi karşılayabilmek için mevcut tesislerde köklü değişikliklere gidilmekte ve bu yapılan düzenlemeler sadece hızla artan yaşlı nüfus için değil, aynı zamanda tedavi olmak ya da tıp teknolojisinin getirdiği yeniliklerden faydalanmak isteyen genel nüfusa da hitap etmektedir.

Kızıldağ Milli Parkı da Sağlık Turizmi kapsamında insanlara hizmet vermektedir. Beyşehir gölünden gelen hava akımının doğal ve yaşlı mavi sedir ormanı ile buluşmasıyla ortaya çıkan yoğun oksijen bilhassa astım ve koah hastaları için rahatlama ve tedavi imkânı sağlamaktadır. Sağlık turizmi açısından özellikle ilkbahar ve yaz aylarında yoğun olarak kullanılan bir destinasyondur. Ayrıca aynı bölgede eski yıllarda Göğüs Hastalıkları Hastanesi olarak inşa edilen ve tadilatı yapılan bina şu anda 100 kişilik kapasite ile konaklama amacıyla hizmet vermektedir. (Hürriyet). Isparta'nın Şarkikarağaç ilçesi sınırları içerisinde yer alan Kızıldağ Milli Parkı'nda ilçe kaymakamlığı tarafından bilimsel araştırmalar da yapılmaktadır. KOAH, astım, bronşit hastalıklarının tedavisine olumlu katkıları bulunduğu belirtilen Kızıldağ Milli Parkı'nda oksijen testleri yapılmaktadır. Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA) desteği ile yürütülen proje kapsamında Kızıldağ'da oksijen seviyesinin yüksek olduğu belirlenmiştir (Milliyet). Kızıldağ Milli Parkı'nın oksijen yoğunluğu Dünya da üçüncü sırada yer almasını sağlamaktadır. Oksijen yoğunluğunun fazla olması sadece solunum yetmezliği tedavileri için değil, aynı zamanda doğal ozon tedavisi ile kan hücrelerinin yenilenmesi için de fayda sağlamaktadır. Bunun yanı sıra cilt hastalıklarına da oksijen tedavisinin iyi geldiği düşünülmektedir (gazetebir.com.tr).

Sağlık hizmetlerindeki çeşitlenme, ülkelerin sağlık sistemlerinde yaşadıkları sorunlar, insanların kaliteli ve düşük maliyetli hizmet beklentileri, tedavi amaçlı seyahatleri popüler hale getirmiştir. Gelişmiş ülkelerde sağlık harcamalarının yüksek oluşu, bu ülkelerin sosyal güvenlik sistemlerinde yaşanan sıkıntılar, nüfusun hızla yaşlanması ve ulaşım teknolojilerinde gelişmeler yaşanması tedavi amaçlı seyahatlerin çıkış sebebi olmuştur. Bu durumda ortaya çıkan pazar sağlık sektöründeki yöneticileri heyecanlandırmaktadır. İletişim teknolojilerinde gelişmeler yaşanması ve insanların her türlü bilgiye kolaylıkla ulaşabiliyor olması tedavi amaçlı seyahatlerin gündeme gelmesine neden olmuştur (Aydn,2012:92).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Solunum hastalıklarıyla mücadele eden insanlar tamamlayıcı ve alternatif tıbbı, klasik tıpta rahatlayamadıkları düşüncesinde oldukları için başvurdukları bir yöntemdir. Ancak dünya genelinde birinci uygulama klasik tıpta kullanılan ilaç tavsiye etmektir. Dünyada birçok ülke ve kültürde uygulanan tedavi yöntemleri vardır. Bu yöntemler farklılık gösterse de asıl hedef

hastayı rahatlatmaktadır. Türkiye’de sağlık turizmi potansiyeli olan Kızıldağ Milli Parkı kendine özgü mavi sedir ormanları ile yüksek oksijen ve rahatlama sunmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucu oksijen seviyesi yüksek çıkan Kızıldağ Milli Parkı, solunum yolu hastalıkları ile mücadele eden hastalar için bir umut kaynağı olarak görölmektedir. Kamp alanları ve yiyecek ve içecek tesisleri ile de faaliyetlerine devam etmektedir. Isparta, sağlık turizminden yeterli payı alması için bu bölgelerin tanıtımı ve pazarlamasında özel sektör ile ortak hareket etmelidir. Sonuç olarak bazı öneriler getirmek mümkündür;

- Isparta’daki yerel yönetimler Kızıldağ Milli Parkının tanıtımı için kamu kuruluşları, üniversite ve BAKA ile ortak projeler geliştirmeli,
- Kızıldağ Milli Parkına yakın alanlarda daha fazla konaklama ve yiyecek içecek işletmeleri açılmalı,
- Isparta’daki seyahat acentaları üstüne düşen görevleri yapmalı ve Milli Parka turlar düzenlemeli,
- Turizm fuarlarında ve kongrelerde Kızıldağ Milli Parkının tanıtımı yapılmalı,
- Yerel halka Kızıldağ Milli Parkının önemini anlatacak kurslar ve seminerler verilmeli,
- Kızıldağ Milli Parkına Alternatif Tıp merkezi yapılarak gelen ziyaretçilere daha fazla hizmet verilmesi,
- Kızıldağ’ın eteklerinde bulunan Pınargözü mağarasının değeri ve önemi bilinmelidir.

KAYNAKÇA

Akyüz, Y & Dinç, M., Astımda Alternatif Tedaviler, *Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği*, http://www.solunum.org.tr/TusadData/Book/327/125201514592-20_Bolum_19_Alternatif.pdf, Erişim Tarihi: 06.08.2018.

Aydın, O., (2012). Türkiye’de alternatif bir turizm; sağlık turizmi, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* 14 (23): 91-96.

Boz, Mustafa. (2004), Turizmin Gelişmesinde Alternatif Turizm Pazarlamasının Önemi, *(Yayımlanmış Doktora Tezi)*, Marmara Üniversitesi, SBE.

Ernst, E. (1998). Complementary therapies for asthma: what patients use?. *Journal of Asthma* 35 s:667–671.

Konaklama İstatistikleri. (2018).

<http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,71441/konaklama-istatistikleri.html>, Erişim Tarihi: 30.07.2018.

Kervankıran, İ. & Eryılmaz A. G., (2014), Isparta ili milli parklarının rekreasyonel faaliyetlerde kullanımı, *Marmara Coğrafya Dergisi* 29, Sayfa: 81-110.

Korkmaz, M. (2001). Orman kaynaklarında doğa turizmi etkinliklerinin ekonomik çözümlenmeleri (Kızıldağ Milli Parkı örneği), *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* (A) 2, Sayfa: 111-134.

Tontuş, H. Ö., (2018), Sağlık Turizmi Nedir?, *Saturk*.

<http://www.saturk.gov.tr/images/pdf/tyst/02.pdf>, Erişim Tarihi: 17.07.2018.

Her Mevsim Ayrı Güzel: Kızıldağ Milli Parkı,

<http://www.hurriyet.com.tr/seyahat/her-mevsim-ayri-guzel-kizildag-milli-parki-40644636>, Erişim Tarihi: 17.07.2018.

Kızıldağ Milli Parkı Mavi Sedir Ormanı. (2018). <http://www.agaclar.net/galeri/misc.php?do=printimage&i=9137>. Erişim Tarihi:04.08.2018.

Kızıldağ Milli Parkı: VI. Bölge Müdürlüğü. (2018). <http://bolge6.ormansu.gov.tr/6bolge/AnaSayfa/milliparklar/kizildagmilliparki.aspx?sflang=tr>, Erişim Tarihi:30.07.2018.

Kızıldağ Milli Parkı. (2018).

<http://www.wikizero.co/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvS8SxesSxbGRhxJ9fTWlsbMOuX1BhcmvEsQ>, Erişim Tarihi: 19.07.2018.

Kızıldağ Milli Parkı, (2018).

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/isparta/gezilecekyer/kizildag-milli-parki>, Erişim Tarihi: 19.07.2018.

Kızıldağ Milli Parkı, (2018).

<http://www.ispartakulturturizm.gov.tr/TR,103632/kizildag-milli-parki.html>,

Erişim Tarihi: 19.07.2018.

Kızıldağ Milli Parkı, (2018).

<http://www.kampyerleri.org/kizildag-milli-parki-kamp-gezi-rehberi/>,

Erişim Tarihi: 02.08.2018.

Kızıldağ Milli Parkında Bilimsel Çalışma, (2018).

<http://www.milliyet.com.tr/kizildag-milli-parki-na-bilimsel-calisma-isparta-yerelhaber-152248/>, Erişim Tarihi: 17.07.2018.

Mavi Sedir,(2018).

<http://gazetebir.com.tr/haber/mavi-sedir/>, Erişim Tarihi: 04.08.2018.

Muşlu, G. K. & Öztürk, C. (2008). Tamamlayıcı ve alternatif tedaviler ve çocuklarda kullanımı, *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi* 51 s: 62-67.

Sağlık Turizmi Hakkında. (2018).

<http://saglikturizmi.gov.tr/TR,175/saglik-turizmi-hakkinda.html>, Erişim Tarihi: 20.07.2018.

Steurer-Stey, C., Russi, W.E. ve Steurer J. (2002). Complementary and alternative medicine in asthma – do they work?, *Swiss Med Wkly* 132, s:338–344.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Sağlık ve Termal Turizm, (2018).

<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10392/saglik-ve-termal-turizm.html> Erişim Tarihi: 12.07.2018.

Turizm Çeşitleri, (2018).

<http://hakkinda-bilgi-nedir.com/turizm-cesitleri-nedir-turizm-cesitleri-hakkinda-bilgi>, Erişim Tarihi: 12.07.2018.

Türkiye'nin En Uzun Mağarası: Pınargözü Mağarası Önünde Kamp, (2018).

<http://www.gezgin-iz.com/turkiyenin-en-uzun-magaras-pnargozu.html/>, Erişim Tarihi: 04.08.2018.